

Kommunal planstrategi 2020-2023

Øyer kommune

Vedtatt 27. mai 2021 i KS-sak 69/2021

Kommunal planstrategi – kort fortalt

I følge plan- og bygningsloven skal kommunestyret minst én gang hver valgperiode, og senest ett år etter konstituering utarbeide og vedta en kommunal planstrategi. Den kommunale planstrategien er ikke en plan, men et hjelpemiddel for det nye kommunestyret til å avklare hvilke planoppgaver som skal prioriteres i valgperioden for å styre utviklingen i ønsket retning.

Formålet med planstrategien er å drøfte kommunens strategiske valg knyttet til samfunnsutvikling, arealutvikling og den kommunale tjenesteytingen. Planstrategien skal sette fokus på de planoppgavene kommunen bør prioritere for å legge til rette for en positiv utvikling, herunder ta stilling til om kommuneplanen skal revideres helt eller delvis, og hvilke andre planer og strategier kommunen har behov for.

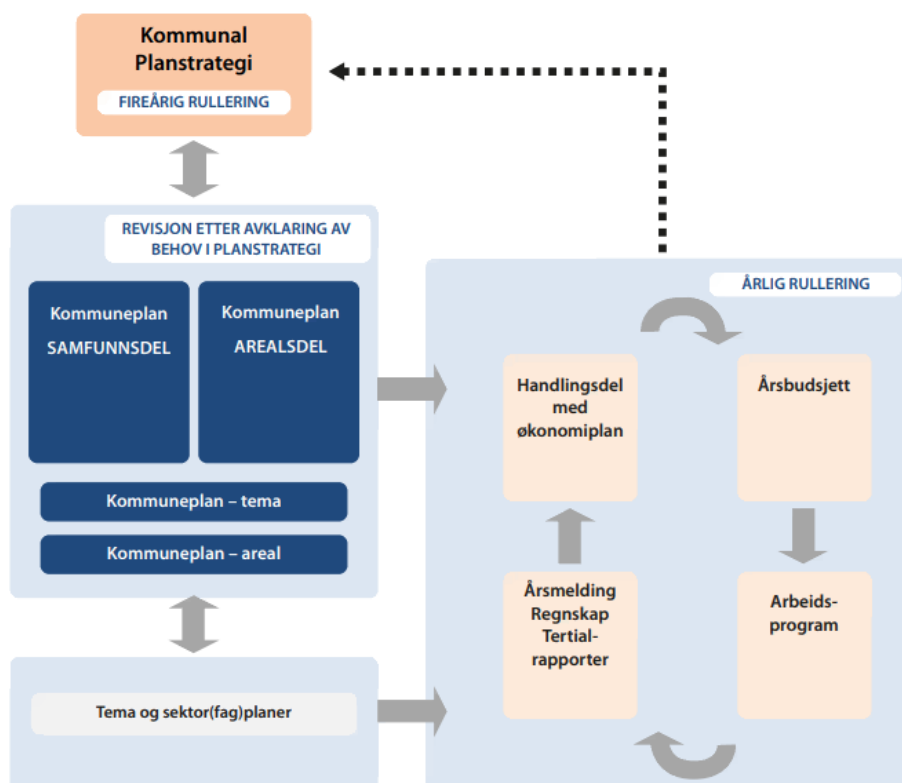
Et oppdatert kommunalt planverk er med på å styrke kommunens handlingsrom i samfunnsplanleggingen.

Kommunens plansystem

Kommunens plansystem består av flere plantyper. I planstrategien prioriterer kommunestyret hvilke kommunedelplaner som skal utarbeides for å nå kommuneplanmålene.

I den årlige økonomiplanprosessen med handlingsprogram prioriterer kommunestyret hvilke tiltak og satsingsområder som skal gjennomføres i fireårsperioden. En vellykket overgang fra vedtatte planer til handlingsprogram med økonomiplan og gjennomføring, avhenger av at kommunen ikke har for mange planer samlet sett, og at hver plan ikke er for omfattende. Prioriteringer av tiltak tilpasset de tilgjengelige ressursene skjer i den årlige utarbeidelsen og vedtak av handlingsprogram med økonomiplan.

Et planarbeid skal som hovedregel ha sitt utgangspunkt i planstrategien, men kommunestyret kan også fatte vedtak om andre strategi- eller planoppgaver.

Rammebetingelser for kommunens planarbeid

Nasjonale føringer og forventninger til kommunal planlegging

Regjeringen legger hvert fjerde år frem nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging for å fremme bærekraftig utvikling i hele landet. De nasjonale forventningene skal blant annet følges opp i fylkeskommunenes og kommunenes arbeid med planstrategier og planer. I de nasjonale forventningene til regional og kommunal planlegging 2019-2023 peker regjeringen ut fire store utfordringer:

- Å skape et bærekraftig velferdssamfunn
- Å skape et økologisk bærekraftig samfunn gjennom blant annet en offensiv klimapolitikk og en forsvarlig ressursforvaltning
- Å skape et sosialt bærekraftig samfunn
- Å skape et trygt samfunn for alle

I tillegg er det en rekke lover og statlige planretningslinjer som legger føringer for den kommunale planleggingen og som kan gi grunnlag for innsigelser.

Utbyggingsmønster og transportsystem bør fremme utvikling av kompakte byer og tettsteder, redusere transportbehovet og legge til rette for klima- og miljøvennlige transportformer.

Regjeringen mener det er viktig at hovedtyngden av handelsvirksomhet, boligbygging og arbeidsplass- og besøksintensive virksomheter lokaliseres innenfor tettsteder som defineres og avgrenses gjennom kommunal planlegging. Det vil kunne bidra til utvikling av levedyktige by- og tettstedssentre og lokalsamfunn og styrke knutepunktene på kollektivaksene. Det er viktig at det i det enkelte tilfelle vurderes å legge til rette for fortetting og transformasjon før nye utbyggingsområder tas i bruk, slik at jordbruksareal og viktige natur- og friluftsområder ikke blir omdisponert når det finnes alternativer. For innværende periode forventer regjeringen at kommunene legger FNs bærekraftsmål til grunn for sin planlegging.

[De nasjonale forventningene til regional og kommunal planlegging 2019-2023 finnes her.](#)

Regionale føringer

Innlandet fylkeskommune ble etablert 01.01.2020. Planstrategien for det nye fylket har fått tittelen «Innlandsstrategien 2020-2024». Arbeidet tar sikte på vedtak høsten 2020.

Innlandet har som ambisjon å ta en ledende posisjon innen teknologi, landbruk og reiseliv.

Fylkeskommunen ønsker videre at fylkestinget skal vedta fire satsingsområder for innlandssamfunnet de neste fire årene:

- Innbyggere
- Innovasjon
- Infrastruktur
- Inkludering

Kunnskapsgrunnlaget for Innlandsstrategien finnes her.

Innlandsstrategien skal beslutte hvilke regionale planer som skal utarbeides. Det er foreslått fire nye regionale planer i strategien:

- *Regional plan for innovasjon, verdiskaping og kompetanse:* Målet er å legge til rette for nyskaping og sikre at vi har innbyggere med rett kompetanse for å skape verdier.

- *Regional plan for det inkluderende Innlandet:* Målet er å videreutvikle aktive lokalsamfunn, bidra til bred deltakelse i samfunnet og gode møteplasser for å legge grunnlaget for blant annet god livskvalitet. Planen må bidra til å løse viktige utfordringer i tett samarbeid med kommunene, staten og andre aktører.
- *Regional plan for samfunnsikkerhet, klimatilpasning og solid infrastruktur:* Planen skal ivareta et komplekst felt der mange aktører må samarbeide for å sikre Innlandet i en fremtid med skiftende trusselbilder, store klimaendringer og en befolkning som flytter mye på seg.
- *Regional plan for klima, miljø og arealbruk:* Målet er blant annet å legge til rette for mer helhetlig og bærekraftig arealbruk i Innlandet. Dessuten er det et mål å utvikle tiltak for å redusere utslipp av klimagasser.

Status og utfordringer i Øyer kommune

Kommunens oppgaver og roller

Øyer kommune er en politisk-demokratisk organisasjon og er ansvarlig for tjenesteproduksjonen ovenfor innbyggerne. Kommunen er videre et myndighetsutøvende organ i henhold til lover og forskrifter og skal være med på å utvikle lokalsamfunnet. Kommunen er også arbeidsgiver overfor sine ansatte medarbeidere.

Øyer kommune må forholde seg til nasjonale og regionale lovverk og føringer, og må samhandle med nabokommuner, organisasjoner og befolkning for å oppnå ønsket utvikling og vekst.

Grunnlagsmateriale

Som en del av arbeidet med den kommunale planstrategien er det utarbeidet et kunnskapsgrunnlag. Kunnskapsgrunnlaget beskriver utfordringer og utviklingstrekk for kommunen. (Vedlegg 2).

Folkehelsearbeidet i kommunen skal bidra til en samfunnsutvikling som fremmer folkehelse og utjevner sosiale helseforskjeller. Kommunen skal ha oversikt over befolkningens helsetilstand og legge denne oversikten til grunn for all kommunal planlegging, jf. folkehelseloven. Folkehelseprofil for Øyer kommune inngår som grunnlagsmateriale for prosessen med den kommunale planstrategien, for å ytterligere kunne spisse planbehovet i kommunestyreperioden. (Vedlegg 3).

FNs bærekraftsmål

FNs bærekraftsmål er verdens felles arbeidsplan for å utrydde fattigdom, bekjempe ulikhet og stoppe klimaendringene innen 2030. Målene trådte i kraft i januar 2016.

FNs medlemsland er enige om 17 bærekraftsmål med totalt 169 delmål.

Arbeidet med den kommunale planstrategien er brukt som en anledning til å jobbe med FNs bærekraftsmål i Øyer.

Gjennom arbeidet med kommunal planstrategi velger Øyer kommune ut at bærekraftsmål 17, *Samarbeid for å nå målene*, skal løftes fram og synliggjøres i kommunale planer framover.

Planoppgaver 2020-2023

Formålet med den kommunale planstrategien er å sette fokus på de planoppgaver kommunen bør starte opp eller videreføre for å legge til rette for en positiv utvikling av kommunen. Planstrategien skal bidra til at kommunens planlegging er tilpasset utfordringene og ikke er mer omfattende enn nødvendig.

Et hovedspørsmål i planstrategiarbeidet er om kommuneplanen skal revideres.

Kommuneplanens samfunnsdel

Kommuneplanens samfunnsdel er kommunens overordnede strategidokument som viser kommunens satsningsområder, strategiske målsettinger og veivalg/strategier knyttet til målsettingene. Kommuneplanens samfunnsdel gir også føringer for kommuneplanens arealdel gjennom en langsiktig arealstrategi. Kommuneplanens samfunnsdel skal følges opp av et fireårig handlingsprogram. I Øyer kommune er dette handlingsprogrammet kommunens økonomiplan med årsbudsjett og behandles hvert år.

Øyer kommunes gjeldende samfunnsdel ble utarbeidet i 2014. Gjennom denne planen er det vedtatt seks strategiske områder for perioden 2014-2025:

- Bygd- og tettstedsutvikling
- Oppvekst, helse og livskvalitet
- Kulturarv, ressursforvaltning og miljø
- Verdiskaping og næringsutvikling
- Samferdsel og infrastruktur
- Samfunnsikkerhet og beredskap

Samfunnsdelen bygger på en omfattende prosess med mange medvirkningstiltak. Det er ikke framkommet nye hovedutfordringer etter kommuneplanprosessen i 2014. Kommuneplanens samfunnsdel vurderes fortsatt å i tilstrekkelig grad å fange opp de nasjonale forventningene og andre rammebetingelser omtalt i forslaget til kommunal planstrategi. Det er imidlertid behov for å gjøre en revidering av befolkningsframskrivingene i gjeldende kommuneplan, Framtidsbilde 2025 og mål vedr. befolkningsutvikling i kapittel Bygd- og tettstedsutvikling.

Kommuneplanens samfunnsdel med mål og strategier videreføres i planperioden, og det foretas en avgrenset revisjon av befolkningsframskrivinger, Framtidsbilde 2025 og mål om befolkningsutvikling i kapittel Bygd- og tettstedsutvikling.

Kommuneplanens arealdel

Kommuneplanens arealdel er et verktøy for å gjennomføre de strategier, mål og veivalg som er satt i samfunnsdelen gjennom disponering av arealer og naturressurser. Kommuneplanens arealdel angir hovedtrekkene for hva arealene i kommunen skal benyttes til, og setter rammer og betingelser for hvilke nye tiltak og ny arealbruk som kan settes i verk, samt hvilke viktige hensyn som må ivaretas ved bruk av arealene.

Kommuneplanens arealdel består av plankart, bestemmelser og planbeskrivelse. Plankartet og bestemmelsene er arealdelens juridisk bindende dokumenter.

Kommuneplanens arealdel for Øyer kommune 2018-2028 tar opp i seg politiske ambisjoner og gir samtidig forutsigbarhet og rammer for grunneiere, næringsliv og innbyggere knyttet til framtidig arealutvikling. Arealdelen legger til rette for vekst, og at Øyer kan utvikle seg som reiselivskommune.

Kommuneplanens arealdel, vedtatt i 2018, videreføres i planperioden. Det legges opp til en rullering i neste fireårsperiode (2024-2028). En avgrenset revisjon kan foretas etter ferdigstilling av KDP Øyer sør, forutsatt ekstra planressurser.

Prioriterte planoppgaver i perioden 2020-2023

I denne oversikten inngår kommunale planer som skal utarbeides etter plan- og bygningslovens bestemmelser i planperioden (kommunedelplaner).

For status øvrige kommunale planer vises til vedlegg 5.

Kommuneplan med handlingsdel

Plan	Vedtatt	Bakgrunn	Kommentar
Kommuneplanens samfunnsdel	2014	Lovpålagt	Avgrenset revisjon gjennomføres. Oppstart i 2021.
Kommuneplanens arealdel	2018	Lovpålagt	Rullering vurderes i planstrategi 2024-2028. En avgrenset revisjon foretas etter KDP Øyer sør, oppstart 2022, forutsatt ekstra planressurs opprettholdt.
Kommunedelplan Øyer sør	2007	Politisk vedtak	Rullering pågår og planlegges slutført i 2021.
Økonomiplan	2020	Lovpålagt	Rulleres årlig sammen med årsbudsjett.

Klima og miljø

Plan	Vedtatt	Bakgrunn	Kommentar
KDP Vann og avløp	Ny	Politisk vedtak	Planarbeid pågår og planlegges slutført i 2021. Må avklares mot Øyer sør.
KDP Klima og energi	2010	Politisk vedtak	Revideres i 2022-23, i etterkant av KDP Øyer sør.
KDP Kultur og fritid 2016-2025	2016	Politisk vedtak	Handlingsprogram for anlegg til spillemid-delsøknad rulleres årlig. Planen vurderes revidert i planstrategi 2024-2028.

Vedlegg

Planstatus Øyer kommune

Oversikten viser **temaplaner og handlingsplaner** som ikke utarbeides etter plan- og bygningslovens bestemmelser. Planstatus inntas i planstrategien som informasjon om framdrift i pågående planer. Planlagt tidspunkt for revidering viser prioritering for gjennomføring.

Areal, klima og miljø

Plan	Vedtatt	Bakgrunn	Kommentar
Temaplan for sti og løypenett	Ny	Politisk vedtak	Må ses i sammenheng og utarbeides i etterkant av KDP Øyer sør.
Trafikksikkerhetsplan	2014		Revidering under arbeid, ferdigstilles 2021.
Plan for hjortevilt	2018	Lovpålagt	Revideres i 2022-23.
Beitebruksplan	2014	Politisk vedtak	Revideres 2021.
Sentrumsplan/ideskisse for Tretten sentrum	Ny	Politisk vedtak	Oppstart 2022, etter KDP Øyer sør. Forutsetter ekstra planressurs opprettholdt. Status for planen avklares.

Sosiale forhold

Plan	Vedtatt	Bakgrunn	Kommentar
Plan for livsløp	Ny		Arbeid pågår. Planlagt ferdigstilt 2022.
Plan for helsemessig og sosial beredskap	2015		Revideres i planperioden.
Folkehelseplan	Ny		Utarbeides som handlingsplan til Plan for livsløp.
Demensplan	2012		Utarbeides som handlingsplan til Plan for livsløp.
Rehabiliteringsplan	2001		Utarbeides som handlingsplan til Plan for livsløp.
Plan for kreftomsorg	Ny		Utarbeides som handlingsplan til Plan for livsløp.
Boligsosial plan	Ny		Arbeid pågår. Planlagt ferdigstilt 2021.
Rusmiddelpolitisk plan	2020	Lovpålagt	Alkoholpolitiske retningslinjer videreført i 2020. Skal tas stilling til hver periode. Planen revideres i 2022-23.
Skolepolitisk utviklingsplan	2011		Utarbeides etter plan for livsløp.
Drifts- og investeringsplan barnehage	2020		Oppdateres i 2021 (årlig).
Plan for opplæring av barn og unge med særskilte behov	2010		Arbeid pågår.

Kultur

Plan	Vedtatt	Bakgrunn	Kommentar
Temaplan for kulturminner 2019-2023	2019		Rulleres i neste planperiode.
Utviklingsplan for Øyer kulturskole 2020-2025	2020	Politisk vedtak	Rulleres i neste planperiode.
Frivilligmelding 2020-2024	2020	Politisk vedtak	Rulleres i neste planperiode.
Handlingsprogram for anlegg til spillemiddelsøknad			Årlig rullering, jf. KDP Kultur og fritid.

Beredskap

Plan	Vedtatt	Bakgrunn	Kommentar
Overordnet risiko- og sårbarhetsanalyse (ROS)	2019	Lovpålagt	Mindre justeringer foretas i planperioden.
Beredskapsplan for Øyer kommune 2020-2023	2020	Lovpålagt	Mindre justeringer foretas i planperioden.
Smittevernplan	2019	Lovpålagt	
Pandemiplan	2015	Lovpålagt	Arbeid påbegynt i 2020. Ferdigstilles vår 2021.
Evakueringsplan		Lovpålagt	Revideres 2022.

Regionale planer

Plan	Vedtatt	Bakgrunn	Kommentar
Regional landbruksplan	2014	Politisk vedtak	Vedtatt revideres som en temaplan.
Regional næringsplan	2018	Politisk vedtak	Vedtatt revidert i 2020. I arbeid.
Strategi for interkommunalt samarbeid	2019	Politisk vedtak	Handlingsplan revideres årlig.
Digitaliseringsstrategi	2017	Politisk vedtak	Revidering pågår, ferdigstilles vår 2021. Årlige handlingsplaner.
Interkommunal plan for fjellområdene.	Ny	Planstrategi Lillehammer	Lillehammer, Ringsaker og Øyer, oppstart 2023. Forutsetter ekstra planressurs opprettholdt etter ferdigstilling av KDP Øyer sør.